DE VORBĂ CU FOȘTII INTERNAȚIONALI

CAMIL PETRESCU ȘI FOTBALUL

ANDREI MERCEA

1943 — vara. E seară. În forfota obișnuită a Gării de Nord, puștiul brunet de 16 ani, cu o mică valiză în mînă, se strecoară neobservat. Ochii săi, mari și frumoși ca ai unei fetițe, caută cu înfrigurare peronul de unde trenul îl va lua să-l ducă acasă. Încă nu-și dădea seama dacă face bine sau nu lăsînd aici, în Capitală, părerea de rău a unora care nu reușiseră să-l înduplece. Venise la îndemnul lui Novac și Marian pentru a fi încercat în echipa Carmenului. În meciul de verificare care a urmat, a jucat alături de Șiclovan, Iosif Covaci. Jucase binișor, de vreme ce întreaga echipă l-a felicitat, socotindu-l de acum încolo al ei. Și totuși, în seara aceleași zile, băiatul și-a luat valijoara și a plecat acasă. A doua zi dimineața, în gara Aradului, bătrînul Mercea își îmbrățișa fiul cu dragoste, dar și cu o urmă de îndoială în suflet.

— De ce așa repede, Andrei ?

— Mi-a fost dor de casă, tată.

— Numai asta să fie, Andrei ?

— Numai.

— Înseamnă că te-o plăcut Carmenul !

— Da, tată.

— Atunci, nu-i bai ! Dacă zici că de vină-i numai dorul, poți juca și la Arad.

Și Andrei s-a reîntors la preocupările sale cotidiene, fără să uite nici un moment mingea. Băiatul care refuzase oferta tentantă a Carmenului numai din dragoste pentru locul său natal, juca fotbal aproape zilnic pe malul Mureșului sau în diverse întîlniri amicale ale unor echipe modeste. O făcea cu o plăcere ieșită din comun, uneori revenind acasă frînt de oboseală, dar întotdeauna fericit că i-a „mers" o nouă fentă, o nouă preluare sau un nou dribling. Le exersa de 10, de 20, de 50 de ori, pînă deveneau adevărate reflexe, convins că nu va trece mult și le va pune în slujba unei mari echipe din orașul său.

La 12 ani a fost legitimat de clubul Societății de gimnastică din Arad.

La 16 ani a debutat în echipa de seniori a acestui club.

A jucat 233 de meciuri în categoria A.

În ediția 1948-49 a campionatului a activat la C.C.A.

N-A FOST NICI O DATĂ ELIMINAT DIN JOC SAU AVERTIZAT DE ARBITRU. A fost premiat pe țară pentru disciplină și seriozitate în pregătire.

Ziua atît de așteptată n-a întîrziat. În 1945 ia ființă echipa I.T.A. Printre jucătorii „fondatori" se numără și tînărul de 19 ani, Andrei Mercea. În primul campionat la care ia parte, I.T.A. iese învingătoare detașată. Succesul îl bucură enorm pe Mercea, dar nu-l amețește. În clipa în care îmbrăca, aproape fără să-și creadă ochilor, tricoul de campion, gîndurile tînărului Mercea zburau către munca ce va urma. Prea frumos îl răsplătise ea pentru a nu o așeza definitiv în locul cel mai luminos al inimii. Urmează alte bucurii : titlul de campion în edițiile 1947—48, 1950, 1954 ; de două ori cucerirea Cupei României și de 14 ori selecționat în echipa reprezentativă a țării ; alături de Ritter, obține titlul de cel mai tehnic jucător, într-un turneu din Franța, la care au participat selecționate sindicale din 16 țări... Afirmarea sa ca fotbalist de clasă superioară, începută din primul an de activitate în categoria A, a continuat neîntrerupt pînă în anul 1958. I-a pus capăt el însuși, liniștit, fără ezitări și cu aceeași modestie cu care cîndva a pornit s-o dobîndească.

MERCEA-ANTRENOR

— Pe noi, cei care v-am văzut evoluînd pe gazon, abandonul dv. ne-a întristat. Fotbalul românesc pierdea un jucător cu înalte virtuți tehnice.

— N-a fost propriu-zis un abandon, ci mai degrabă o profilare a mea în fotbal, pe alt plan. În 1950, jucător fiind, am absolvit școala de antrenori și de atunci m-am pregătit continuu pentru a profesa această meserie care avea să mă mențină în sfera sportului meu drag.

— Și, după cîte am aflat, nu ați părăsit nici clubul.

— U.T.A. înseamnă pentru mine Aradul, cu trecutul, prezentul și mai ales viitorul lui fotbalistic.

— Referindu-vă la viitor, aveți în vedere, probabil, și activitatea dv. de antrenor.

— Mă consider unul din angajații direcți în munca de reafirmare a fotbalului arădean.

— Constat o notă de regret în răspunsul dv.

— Evident, U.T.A. nu mai e cea de odinioară. Gradul ei de tehnicitate, recunoscut altădată, s-a tot redus, și doar unele sclipiri ni-l mai reamintesc.

— Activați ca antrenor la copii. Pe ce puneți accentul în pregătirea lor ?

— Am rămas credincios tehnicii individuale.

— Să zicem, totuși, că ați fi antrenorul unei echipe de categoria A. Ați menține elementele de tactică pe plan secund ?

— Le-aș acorda aceeași importanță, chiar pînă în cele mai mici amănunte.

— O ultimă întrebare : aici, la clubul U.T.A., ni s-a vorbit de un Mercea în plină afirmare fotbalistică. Îl cunoașteți ?

— Chiar foarte bine. Cu toate acestea, nu l-am primit la centrul nostru de copii pînă nu a dat un examen de îndeminare tehnică. Acum face parte din echipa de juniori a clubului. Este fiul meu mai mare, Alexandru. Pe celălalt mai mic, Ștefan, îl aștept să mai crească.

Nicolae SOARE

Cea mai mare parte a publicisticii cu temă sportivă a lui Camil Petrescu s-a tipărit în revista săptămînală „Foot-ball", condusă — și scrisă în întregime — de autorul „Patului lui Procust". Revista a apărut în cursul anului 1937 și se subintitula Revistă săptămînală pentru deprinderea „jocului curat" în sport, artă, literatură și viața socială ; avea redacția în strada Cîmpineanu nr. 58 iar ca director figura N. Grămătic (unul din pseudonimele sale). În cuprinsul revistei se mai pot identifica și alte pseudonime ca Ion Răscoală și I. Străjulică. În afară de aceste trei semnături, aparținînd în mod indiscutabil lui Camil Petrescu, mai întîlnim, în special la cronica măruntă, numele lui Teodor Scarlat (autor al volumelor de versuri „Claviaturi" și „Floarea reginei" și al romanului „Viața la-ntîmplare").

Deși organ de publicistică sportivă, de nivel neobișnuit în ziaristica noastră (revista rămîne pînă azi un model), „Foot-ball" se ocupa și de alte domenii, în special de literatură. Rubricile culturale („Puncte bune, puncte rele"), variate și incisive, făceau un bilanț literar-artistic săptămînal, mai corect și mai bogat decît unele reviste de specialitate ; iată cîteva exemple : o recenzie la „Întunecatul April" de Emil Botta, Moartea poetului George Petcu, Despre traducerile din limba arabă ale poetului sirian Emil Muracadé (pe atunci student în România), polemici personale și chiar intime (ale lui Camil Petrescu), Revista revistelor (cu lungi citate de poezii) etc.

Cele mai multe pagini erau, desigur, dedicate fotbalului. Părerile scriitorului despre evenimentele fotbalistice ale săptămînii se cuprindeau în articolul de fond intitulat „Comentarii", și semnat N. Grămătic. Articolul, scris la modul unui eseu, evolua de la nota informativă la sinteza de specialitate, de la relatarea simplă, la portretul jucătorului ; documentarea se baza pe cifre și argumente matematice.

Informat și versat ca un reporter sportiv, teoretician al jocului și critic acerb al mentalităților retrograde din lumea sportivă, scriitorul concepe o cronică sportivă nu pentru scriitori (deși revista are și rubrici literare) ci pentru marele public.

Revista „Foot-bali" are și aspect de mică enciclopedie informativă, făcînd, prin rubricile sale, și un oficiu de documentare în speță. La note se iau interviuri sportive, se scrie despre jucători (Sărmanul Oană), despre public, despre stadioane (Gazonul de la ANEF), despre fotbalul din străinătate.

Ca și „Săptămîna muncii intelectuale și artistice" sau „Cetatea literară", revista „Foot-ball", cu o existență pasageră, poartă amprenta personalității dinamice a lui Camil Petrescu și invită pe viitorul editor al eseurilor sale să nu ignoreze aceste pagini — adevărate teze și antiteze — închinate fotbalului, sportul care oferă, prin participarea maselor, „pasiuni mondiale".

(Fragment din articolul publicat de EMIL MANU în revista „Secolul 20").

Talimentul tripletei

De aproape șase ani de cînd durează simpatiile noastre pentru Venus, nu am încetat o clipă să atragem luarea aminte a conducătorilor săi asupra gravei probleme a aripilor. Necesitatea pentru Venus de a juca pe aripi a fost pentru noi mai întîi prilej de sugestii, de propuneri teoretice (Tactica G.), de reproșuri prietenești, de amenințări. Ba chiar de intervenții directe... În matchul pentru Cupa Europei Centrale, la București, după catastrofala primă repriză (2—0 pentru Ujpest) ne-am dus în cabina jucătorilor și cu concursul domnului Eladescu le-am smuls obligația de a juca pe aripi. Într-un sfert de oră s-au marcat 3 goluri... Niciodată n-o să uităm lașitatea noastră în matchul „retour" la Budapesta, cînd intimidați de atmosfera deprimantă, iritantă, haotică în care gîfîiau prietenii noștri, n-am mai avut tăria să propunem energic transformarea înaintării deficiente : Ploeșteanu, Petea, Humis, Bodola, Gruin, într-una infinit mai indicată : Gruin, Ploeșteanu, Humis, Petea, Bodola... S-ar fi făcut o a doua repriză tot așa de bună ca a doua de la București cu avantajul unui portar bun. Dar, în sfîrșit, rămîne categorică afirmația noastră că Venus trebuie să joace pe aripi.

Chiar în numărul trecut demonstram matematic de ce un atac trebuie să se producă pe aripi, în principiu. Dacă aripile doar centrează („sistematic"), atunci portarul advers are de apărat un front cu unghiul de 80—90 grade. Dimpotrivă, dacă pericolul e mai frecvent, mai normal pe aripi, portarul trebuie să facă față unui front de aproximativ 180 de grade. Mai grav : de unde în fața tripletei doar, el se întoarce ușor stînd pe loc, ca să se apere de aripi, portarul trebuie să alerge pe linia porții și ușor se zăpăcește.

Dar nu numai portarul advers, ci toată apărarea trebuie să se resfire pe un front de 180 de grade cînd aripile sînt periculoase (nu bune). Și panica este inevitabilă.

Ce se întîmplă însă la Venus ? Acest club are ceva la fîcat... Am boteza boala (cronică și cu crize frecvente), tripletita. Tripletita se caracterizează prin ideea fixă de a concentra lupta pe frontul tripletei... De unde s-a îmbolnăvit Venus de tripletită ? Povestea e mai veche. Pe vremea lui Roș Împărat, Venus avea o foarte bună tripletă compusă din trei frați... Cu ea făcea ravaje în fața cluburilor de mina V-a, IV-a, III-a și chiar a II-a. Mai bătea unele echipe străine care nu-i cunoșteau beteșugul. În fața Ripensiei (care avea un vulpoi de fundaș ca Bürger și membrii în conducere ageri la observație) Venus nu izbutea decît cînd îl slăbeau crizele (la fîcat).

De atunci Venus a rămas cu superstiția tripletei... Cînd acum o săptămînă presa noastră sportivă se întreba cu glas unanim: ce apărare ar putea să reziste împotriva tripletei Petea, Humis, Bodola, nouă ne venea să rîdem... Ripensia a însemnat o epocă a footballului României prin aripile ei Bindea și Dobay... Venus, hipnotizat de ideea tripletei a făcut sacrificii imense pentru tripletă, fără să cultive în aceeași măsură aripile... Suportă consecințele și le va mai suporta... Două aripi agresive au transformat Juventus-ul. Două aripi agresive vor transforma cu atît mai mult o echipă de clasa Venus-ului.

N. GRAMATIC

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

RETROSPECTIVĂ FOTBALISTICĂ

ORIZONTAL : 1) Înaintaș al stegarilor, autor a 3 goluri în turul campionatului — Cea mai consecventă echipă a campionatului trecut și cîștigătoarea lui. 2) Au jucat la Cottbus cu R.D.G. în septembrie 1966, pierzînd cu 1—3, și la București cu R.F.G. (tineret) în noiembrie 1966 (1—1) — Învinsul lui... Ilie Oană (București, 2 nov. 1966). 3) A debutat cu dreptul (pe stînga) în meciul cu Elveția — Înaintași pe meleagurile lui Facchetti. 4) Pericolul din aer — Oraș promovat în B, instalat pe primul loc la încheierea turului (Chimia). 5) A-și face apariția pe teren — „...Ahead", numele unei echipe olandeze — Cu gabarit la rezistență și joc bărbătesc. 6) Alți înaintași — Riu antic în Italia centrală — Renato Dall'..., fostul președinte al clubului Bologna, în memoria căruia s-a organizat o cupă în septembrie anul trecut, la care a participat și Steagul roșu. 7) 4, 5 și 6 la Steaua ! (Eventual : Oraș antic în Arabia) — Exclude (...și include) nocturnă — Flacon — Ștefan Coidum. 8) Club Sportiv — Dridea și Nunweiller — Ediții ale Cupei și Campionatului. 9) Comună în Pirineii Orientali — Etapă cu surprize și răsturnări de clasament. 10) Jucător al Siderurgistului, a inițiat marea surpriză a campionatului trecut, în jocul cu Rapid — Pe ecranele televizoarelor în finalele cu Partizan și Penarol. 11) Fost rapidist, actualmente antrenor la S. N. Oltenița — A înainta spre virful clasamentului — Tînărul Petrolist, în monogramă. 12) Cel ce se încadrează perfect în angrenajul echipei — Are la activ o victorie asupra lui Vasas, la 23 febr. 1966 — Locul Progresului în clasamentul turului. 13) Mijlocaș al elvețienilor, prezent în meciul de la București — A înscris, cu capul, golul victoriei în meciul cu Polonia.

VERTICAL : 1) Încununare a atacului — Arbitru bucureștean (Dumitru). 2) Pe terenurile desfundate — Pronosport vecin. 3) Vă amintește de un 5—1 obținut de România anul trecut, în deplasare — Vice-campioana seniorilor și campioana juniorilor. 4) Titlu acordat unora dintre maeștrii sportului — Indispensabile la luminări. 5) Literă grecească — Altă învinsă a naționalei noastre, în 1966 (2—1). 6) Sunet al căderii — Servește ! — Urme de scrum ! 7) Distincție F.I.F.A., cel de al cincilea arbitru român, care a primit-o în 1966, a fost Iosif Ritter — Galeria, la un joc plictisitor. 8) Ție — Succesul, pentru cel conștiincios la antrenamente. 9) A-și manifesta dezaprobarea. 10) Urmează ofsaid-ului (în dicționare) — Careu. 11) Echipa preferată de cei din tribună — Nicolae, alintat — Republică Democrată. 12) Pe primul loc al clasamentului, la jumătatea campionatului. 13) În linie ! — Mare amator de virfuri — Ține de... Carpați.

Cuvinte cunoscute mai puțin : NAR, AUA, RIA.

G. C.